

Котляров Д.В.

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

В сучасних умовах, коли кожен громадянин намагається бути корисним країні, важливо, на наш погляд, не тільки вимагати від громадян свідомої поведінки, але й допомагати їй впровадженню за рахунок надання достовірної, зрозумілої інформації. Жодна мотивація не буде довготривалою, будь-які дії не будуть виконуватися достатній проміжок часу за умов, коли людина не розуміє, не відчуває дійсних причин їх необхідності, не може для себе створити уявлення про співвідношення своїх власних зусиль та отриманого результату. Розглянемо на прикладі необхідності зменшувати електроспоживання.

Звичайний тролейбус в середньому споживає 2,5-2,7 кВт-год на кілометр маршруту, трамвай – в середньому 3,5 кВт-год на кілометр маршруту. Якщо взяти за приклад тролейбусний маршрут № 3, його довжина складає 16 км. Тобто, щоб одна машина могла зробити повне коло, потрібно витратити 80-86 кВт-год електроенергії.

В той самий час електричний чайник має середню потужність 2 кВт-год. Щоб нагріти воду на сім'ю з трьох осіб, вистачить і 3 хвилин. На перший погляд – це дуже мало: витратимо всього 0,1 кВт-год. Однак якщо брати в будні дні цей процес як дворазовий, а у вихідні – хоча б триразовий, отримаємо, що за місяць сім'я лише на нагрівання води витратить 7 кВт-год. Тобто, звичайний будинок 9-ти поверховий будинок на 4 під'їзди (144 квартири) за місяць використає 1008 кВт-год.

Тобто, лише 1 будинок і лише тільки заміною електрочайника на газовий зекономить один день роботи одного тролейбусу (12 повних кіл по маршруту).

Додамо до оцінки використання фену. Їх середня потужність – 1,2-1,6 кВт-год. Але використовують їх трохи довше – до 10 хвилин. Тобто, одна людина за один раз його використання витрачає 0,2-0,25 кВт-год. І навіть якщо враховувати, що в тому самому будинку лише в третині квартир і лише одна особа через день буде користуватися феном, все одно витрати електроенергії будуть становити 140-180 кВт-год – ще 2 кола тролейбуса по маршруту.

Виходячи навіть з цих розрахунків, ми можемо побачити, що в разі перепланування своїх дій і скорочення користування лише вказаними двома електроприладами місто може зекономити витрати електроенергії для забезпечення діяльності електротранспорту.

Тому вважаю, що подібні розрахунки необхідно проводити для кожного електроприладу в помешканнях громадян, в сфері відповідальності компаній, та оприлюднювати їх якнайширше, бо для формування та закріплення соціально відповідальної поведінки громадян вони повинні мати наочну інформацію, яка дозволить їм свідомо обирати поведінку. Крім того, більшість людей буде в цьому разі й більш вимогливо ставитись до оточуючих, тим самим формуючи суспільний контроль та суспільний вплив.

Можна зробити висновок, що для прискорення формування більшої громадянської соціальної відповідальності необхідно посилити інформаційні процеси в суспільстві та надавати громадянам необхідну інформацію всіма доступними шляхами.

Роботу виконано під керівництвом доц. кафедри екон. та менедж. Кір'ян О.І.